

SGJ-08 nr. 302
20 august 2021

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege privind renunțarea la schimbarea sezonieră a orei
(nr. 185 din 16.08.2021)**

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

1. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Denis Ulanov, deputat în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei informative alăturate proiectului de lege, înaintarea acestuia spre examinare are drept scop renunțarea la schimbarea sezonieră a orei (în luna martie și în luna octombrie).

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege face parte din categoria legilor ordinare, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, reținem că:
- potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor economice, financiare, anticorupție, juridice sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ. Remarcăm lipsa acestora la proiectul dat;

- în vederea respectării art. 21 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice și avizării de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ.

II. Observații de conținut și respectare a cerințelor tehnicii legislative

1. Prin Hotărârea Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești nr.7-XII din 27 aprilie 1990 „Cu privire la schimbarea modului de calculare a timpului pe teritoriul R.S.S. Moldovenești” s-a dispus schimbarea modului de calculare a timpului în conformitate cu ora reală a celui de-al doilea fus orar al sistemului internațional al fusurilor orare.

2. Iar prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești nr. 132 din 04 mai 1990, aprobată în temeiul Hotărârii menționate *supra*, s-a stabilit expres modalitatea de calculare a timpului, fiind introdusă noțiunea de „timp de vară” (pct.1 din Hotărâre).

3. La nivel european, reglementări referitoare la „*orarul de vară*” sunt prevăzute în Directiva 2000/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19.01.2001.

Prin Rezoluția Parlamentului European 2017/2968 din 8 februarie 2018, s-a dispus realizarea de către Comisia Europeană a unei evaluări temeinice a măsurilor referitoare la ora de vară prevăzute de Directiva 2000/84/CE în vederea prezentării propunerilor de revizuire a acesteia. Prin Rezoluția respectivă a fost accentuată importanța menținerii unei abordări armonizate și coordonate în întreaga Uniune a măsurilor referitoare la oră și a unui orar unitar la nivelul Uniunii. În prezent, careva Directivă în sensul dat nu a fost adoptată.

4. Cu referire la prevederea conținută în alin. (1) al articolului unic care propune că „Începând cu anul 2021, în Republica Moldova nu se va mai aplica *uzanța de a folosi* orarul de vară și modificarea orei sezoniere în luna martie și luna octombrie a fiecărui an”, considerăm că aceasta urmează a fi revizuită, în sensul excluderii textului „*uzanța de a folosi*”.

În susținerea obiecției menționate *supra*, subliniem că instituirea timpului „de vară” / „*orarului de vară*” s-a realizat printr-un act normativ, motiv pentru care invocăm că nu este o uzanță.

Or, conform dicționarului explicativ, termenul „*uzanță*” presupune o practică uzuală, regulă, obicei statornicit.

5. Alineatul (2) din proiect propune stabilirea orei locale în Republica Moldova- UTC/GMT +03:00.

În acest sens, considerăm că, decizia privind ora locală care urmează a se aplica în Republica Moldova trebuie să fie precedată de consultări și studii realizate de specialiști în domeniu, care să țină seama de preferințele cetățenilor, de variațiile geografice, de diferențele regionale, de formulele standard de lucru și de alți factori relevanți. Prin urmare, urmează a se analiza impactul propunerii în vederea bunei înțelegeri a implicațiilor/efectelor renunțării la schimbarea sezonieră a orei și alegerii soluției adecvate în sensul dat, fiind necesar, totodată, a se determina perioada exactă de aplicare a propunerii legislative, luând în considerare în același timp, buna funcționare a pieței interne.

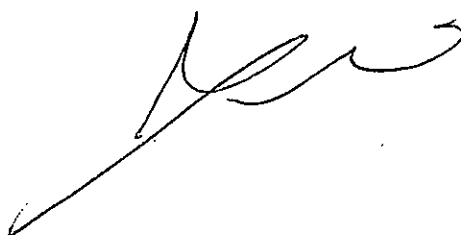
Or, studiile arată că schimbarea sezonieră a orei afectează transporturile, piața internă, agricultura, sectorul energetic și sănătatea publică, dar și multe alte sectoare.

Totodată, din raționamentul procesului de integrare europeană, care presupune și integrarea în spațiul economic european, ar fi logic să persiste o conectare și sincronizare la spațiul de timp cu țările membre, mai cu seamă cu țările care au același fus orar/ oră legală.

6. Cu referire la respectarea normelor de tehnică legislativă, reținem că proiectul de lege este constituit dintr-un singur articol „Articolul unic”. Având în vedere că dispozițiile legale care, în prezent, reglementează ora de vară/timpul de vară, sunt în vigoare, în cazul acceptării spre adoptare a prezentului proiect de lege, considerăm că acesta urmează a fi completat cu *Articolul II*, care să prevadă că la data intrării în vigoare a prezentei legi, Hotărârea Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești nr.7-XII din 27 aprilie 1990 și Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești nr. 132 din 04 mai 1990, se abrogă. Drept urmare, Articolul unic va deveni *Articolul I*.

7. Suplimentar, cu scop de informare, menționăm că un proiect similar a fost înregistrat în Parlament cu nr. 101 din 08.04.2021, dar care în temeiul art. 47 alin.(2) și alin.(14) din Regulamentul Parlamentului a fost exclus din procedura legislativă, devenind nul.

În concluzia celor expuse, dat fiind importanța menținerii unei abordări armonizate și coordonate a măsurilor referitoare la oră și a unui orar unitar, considerăm că ar fi oportun ca inițial să se decidă la nivel internațional aspectul renunțării la schimbarea sezonieră a orei, și ulterior urmează a fi reevaluată oportunitatea promovării prezentului proiect de lege.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex: G. Tipa
Tel. 820-244